

"Södermanlands lokala värden bevaras och stärks genom enat miljö- och klimatarbete."

Medverkande:

Kommunerna: Flen, Nyköping, Katrineholm, Gnesta, Strängnäs samt Region Sörmland, Länsstyrelsen i Södermanland, Östsvenska Handelskammaren, Energikontoret Mälardalen, Agro Sörmland, Skogsstyrelsen, Mälardalens universitet, LRF Södermanland, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund

Ej närvarande:

BioDriv Öst samt kommunerna Eskilstuna, Trosa, Vingåker, Oxelösund

1. Inledning

Presentationsrunda

2. Val av ny medlem i rådet – Östsvenska Handelskammaren

Se presentation från Östsvenska Handelskammaren.

Östsvenska Handelskammaren prioriterar hållbarhet och energiförsörjning i sin verksamhet. Beskrivningen i avsiktsförklaringen till Miljö- och klimatrådet om att stimulera till åtgärder och regional samverkan passar bra ihop med Handelskammarens inriktning. Att ingå i rådet ger ytterligare en möjlighet för Handelskammaren att arbeta med dessa frågor och samverka inom länet.

Finns en lag om att det ska finnas handelskammare i Sverige. Staten har bestämt att de ska finnas, får dock ingen finansiering. Men har en möjlighet att vara en dialogpart och opinionsbildare.

Rådet valde in Östsvenska Handelskammaren i rådet. Välkommen!

3. Regionalt skogsprogram – en skoglig samverkansarena

Se presentation från Agro Sörmland.

Agro Sörmland är en regional nod kopplad till Agro Öst. Agro Öst är en ideell förening som finns i Östergötland. Syftet är att vara en länk mellan forskning och den enskilda gården.

Agro Sörmland har fått uppdraget att vara den regionala utförandeparten för det regionala skogsprogrammet i Sörmland. Uppdraget kommer från Länsstyrelsen, Region Sörmland och Skogsstyrelsen. Agro Sörmland är en neutral aktör som kan samla olika berörda aktörer.

Inom organisationen för skogsprogrammet finns en stor referensgrupp med flera ideella föreningar och skogsägarföreningar.

2022 togs en handlingsplan fram som vi nu jobbar efter. Flera åtgärder i Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö (ÅFM) kopplar till genomförandet av Skogsprogrammet. Vi kan jobba smartare och synka bättre med åtgärderna inom ÅFM

4. Introduktion till diskussion – Revidering av åtgärdsprogram för Södermanlands miljö samt revidering av Energi- och klimatstrategi för Södermanlands län
Se presentationen.

5. Återkoppling från diskussion

Åtgärdsprogrammet:

Fråga 1 Tidsbrist. Uppdatera listan med kontaktpersoner, det är svårt att få tag på folk. Förslag: Revidera vilka som är ansvariga, koppla till vad man har för roll i organisationen. Viktigt att ha forum där strategier och politiker samlas. Kan få ett driv om de samlas.

Det vore bra med fyra möten under året för att diskutera genomförandet. På mötena blanda strategier samt politiker. Ett möte för varje åtgärdsområde.

De ingående i rådet sitter på egna resurser, men inte rådet i sig. Det ligger ett större ansvar på Länsstyrelsen och Regionen. Blir för detaljerade frågor till rådet om ÅFM. Länsstyrelsen och Regionen har en tyngre roll i att lista åtgärder och resurssätta. Åtgärder är fel begrepp – handlar mer om aktiviteter och projekt. Rådet är en plattform för kunskap och information.

Det finns en risk att huvudansvarig är personbunden. Vi behöver jobba med ökad samverkan, kan man upphandla konsult hjälp? Vilka plattformar finns idag som vi kan utnyttja.

Programmet ska funka i olika styr- och ledningsmiljöer. Där det redan finns olika program som det också kopplar till. Kan vara bra att fundera över på vilken styrnivå det beslutats att vi ska göra åtgärderna.

Vad är syftet med ÅFM? För Länsstyrelsen är det kanske genomförandet och uppföljningen. För kommunerna och andra är det kanske mer att få en ökad samverkan. Behöver prata mer om vad vi har för förväntningar, bli tydligare med det.

ÅFM skulle i stället kunna bli en samverkansprocess. Inte göra enskilda åtgärder.

Fråga 2 Åtgärdsplanen. Förenkla hur en projektplan ska se ut, enklare mall.

Mycket administration som följer med detta. Några områden kan ses över. Koppla gärna pågående arbete tydligare till programmet. Åtgärdsplanen har varit en puckel. En del har kommit i gång, men det redovisas inte eftersom det inte går att få in i åtgärdsplanen. Minska administrationen!

Vi har skapat ett separat uppföljningssystem – kan se ut som att inget händer fast det ändå gör det.

Rådet behöver inte följa upp, i stället följa upp vad som görs i kommunerna och andra ändå.

Uppföljningen kan i stället vara att Länsstyrelsen skickar ut uppföljningsfråga till alla organisationerna för att samla upp vad som görs.

Fråga 3 Nya åtgärder. Inte lägga till åtgärder – i stället byta ut.

Kan vi plocka in åtgärder från Skogsprogrammet? Giftfri miljö och Ingen övergödning. Kan plocka in i nuvarande områden, men inte klokt att lägga till för mycket. Kommentar: det fanns åtgärder kopplade till Ingen övergödning, men de gick inte vidare i programmet.

Har vi åtgärder inom rätt områden? Det finns en del konflikter mellan miljö och klimat. Giftfri miljö hamnar till exempel i skymundan från klimat. Byta ut åtgärder, inte lägga till.

Målkonflikter. Får vi hjälp av ÅFM för att prata om dem? Nog inte – men skulle kunna få det.

Energi- och klimatstrategin:

Fråga 1. Utmaningar och möjligheter: Stuprörstänk inom organisationer är en utmaning. Energiproduktion – lite egen rådgivning hos egna instanser. Konkurrerande intressen är en utmaning.

Finns mycket mer än el, men det är mest el som regeringen nu pratar om. Men hos kommunerna och andra pratar man lika mycket om energi.

Tillståndsprocesserna! Många som pratar om dem. Saknar detta i både Energi- och klimatstrategin och ÅFM.

Viktigt med avgränsning. Kortare tillståndsprocesser. Bra med regionalt ställningstagande kring solceller på jordbruksmark. Viktigt med regional samverkan med elnätsbolagen.

Utmaning och möjlighet – Kust och vindkraft.

Tillståndsfrågorna. Finansieringsproblem. Den enskilda företagaren behöver göra investeringar – kan vara svårt att få resurser. Behöver harmonieras mer, ha regional dialog.

Det behövs mer tydlighet i vem som har rådighet över vad när det gäller energifrågorna. Vad har kommun, stat, region för möjlighet att stödja i utbyggnad?

Fråga 2. Utformning och innehåll: Bra att få en kunskapsammansättning av nuläget. Bra att lista vilka områden vi behöver jobba med, så kan olika organisationer få välja vilka de vill jobba med. Visa hur strategin kopplar till andra styrmekanismer, ex. Agenda 2030.

Inte sikta för långt fram, mycket som behöver hända inom kort. Bryt ned 2045 till 2030, 2035 etc.

Kan strategin vara en långsiktig regional överenskommelse? Regionala mål som siktar långt framåt. Strategidokumentet kan vara mycket kortare, och bara ha regionala mål som vi enas om tillsammans så att vi kan ha en långsiktig gemensam riktning.

Göra tydligare vilken nivå som nyckelinsatserna i strategin riktar in sig på. Var finns rådigheten – vem kan göra vad?

Samverkat kunskapsunderlag, så att vi har en samlad plattform att stå på, som är gemensam.

Åtgärder är fel begrepp – handlar mer om aktiviteter och projekt. Rådet är en plattform för kunskap och information. Hemläxa för Lst och Region att rensa bland åtgärderna, och resurssätta.

ÅFM – skulle i stället kunna bli en samverkansprocess. Inte göra enskilda åtgärder. ÅFM – uppföljningen kan i stället vara att vi från Lst skickar ut uppföljningsfråga till alla organisationerna för att samla upp vad som görs.

6. Aktuellt från alla

Katrineholm:

Inviger ny vandringsled i Krämbol. Tillgänglighetsanpassad. Våtmarker, PFAS.

Gnesta:

Landsbygdsutveckling är central. Vill bygga noder för att få självförsörjning på energi?

MDU:

Jobbar för att integrera hållbar utveckling i sitt utbildningssystem. Jobbar mycket med Campus Västerås.

Region Sörmland:

Nu helt fossilfri fordonsflotta (dock ej ambulanserna). Har också blivit en besparing för Regionen genom att få bort fossila drivmedel. Särskilt låga kostnader för elfordon.

Nya upphandlingar inom busstrafik/kollektivtrafik. Funderar mycket över vad som behövs framöver, koppling till robusthet.

Diskuterar klimatanpassning med Länsstyrelsen – hur kan vi hjälpas åt? Diskuterar klimatanpassning med Lst, för att Regionen ska kunna hjälpa till, när Lst inte har pengar.

NVVF:

Water Wise Society. Samarbete med Vinnova och Formas. NVVF har en roll i en del. Kommer finnas ansökningsmöjligheter för insatser.

Startar också ett Interreg projekt med bl.a. Estland, Lettland och Finland. Handlar om våtmarker.

Östsvenska handelskammaren:

Planerar aktiviteter i Almedalen. En del kring el och Ostlänken.

Energikontoret:

Nyss släppt ny energi- och klimatdata. Satsning på webinarier – energipulser. Projektansökan inom energiplanering till Energimyndigheten. Har börjat med arbete på plats – besöker kommunerna för att diskutera vilken hjälp de behöver. Med i projektgruppen för revideringen av energi- och klimatstrategin.

Skogsstyrelsen:

GD tog beslut om verksamhetsomställning. Finns en övertalighet. Skogsstyrelsen dräneras på kompetens och resurser. Kommer få svårare att delta i olika sammanhang.

Länsstyrelsen Naturavdelningen:

Har börjat jobba mer praktiskt ute i reservatsskötseln. Nytt reservat – Brännsjöarna. En hel del solcells-ärenden.

Strängnäs:

Tagit nya riktlinjer om krav, t.ex. klimat, för när kommunen bygger själva (t.ex. en skola). Ny skogsbruksplan där man inte har krav på avkastning, utan ska vara till för andra värden (t.ex. rekreation). Utredning – hur kan kollektivtrafiken se ut i kommunen om det var klimat som styrde.

LRF:

Rapport från LRF på nationell nivå, ev. bryts den ned till regional nivå. Kostnaden för jordbrukets gröna omställning. Beskriver vad omställningen betyder för lantbrukarna. Har använt beräkningar som finns gjorda, men har gjort en del eget också. Handlar om mycket stora belopp för investeringar som behöver göras. Ex biogas, precisionsgödsling, bevattningsdammar. Också löpande kostnader som handlar om skötsel och drivmedel. Men de allra största kostnaderna handlar om att anpassa till klimat – både för mycket och för lite vatten. Mycket stora kostnader i relation till vad jordbruket omsätter. Risk att de ökade kostnaderna syns på livsmedelspriserna.

AgroSörmland:

Nytt projekt: Ökad resiliens i vattenförvaltningen. Hur kan vi skapa en robust vattenförvaltning i ett landskapsperspektiv? Webbinarium om kolkrediter inom kort. Landsbygdsriksdag i helgen, Agro Sörmland arrangerar seminarium.

Länsstyrelsen Landsbygdsavdelningen:

Också knapert, men prioriterar att bönderna ska få ut pengarna.

Länsstyrelsen Miljöavdelningen:

Är mer slimmade idag än tidigare, påverkar vad vi har möjlighet att leverera. Har flera kompetenser där det bara finns en person.

Projektet LIFE IP Rich Waters avslutas till sommaren. Pågår arbete med att söka nya medel, blir i så fall från 2026.

Nationella planen för miljöanpassning av vattenkraften (NAP) har pausats ännu en gång. Nu är pausen på ca ett år.

Giftfri miljö: Kan gärna använda rådet till att lyfta det arbetet mer.

Flen:

Är med i ett projekt med MDU och Formas: Klimatanpassning utifrån nederbörd. Kommer kolla på sin planprocess. Policy-lab som metod. Innebär att jobba på tvärs. Vill också få in hållbarhetsanpassning i sina planprocesser. Midsommer ska etablera sig i Flen – producerar solceller.

Nyköping gick innan rundan.

7. Nästa möte:

16 oktober. Vi återkommer med info om lokal, mötet blir i annan lokal än Residenset.

8. Sammanfattning och avslutning av mötet

Länsstyrelserna har fått ett projekt för att utforska AI. Hur kan vi använda teknik för att minska på administrativa uppgifter? Kommer titta på två områden, och jämföra hur vi hanterar det i dag och jämföra med AI.

Landsbygdsriksdagen pågår i länet just nu!